

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Kwaliteitsonderzoek mbo Examinering en diplomering

Scholengemeenschap Bonaire

Vestiging Kaya Korona

Plaats : Bonaire, Kralendijk
BRIN-nummer : 30GR-5
Crebo-nummers : 90471
Datum schoolbezoek : 17 mei 2017
Rapport vastgesteld te Tilburg op 4 juli 2017

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Bevindingen	6
3	Conclusie en vervolgspraken	8

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 17 mei 2017 een onderzoek uitgevoerd op Scholengemeenschap Bonaire, afdeling mbo, naar de kwaliteit van de examinering en diplomering. Het onderzoek betrof de volgende opleiding:

- Bedrijfsadministratief medewerker, BOL, crebo 90471, niveau 2

De conclusies van dit onderzoek kunnen worden beschouwd als een integrale beoordeling op basis waarvan de scholen en hun besturen kunnen werken aan het consolideren en borgen van bestaande kwaliteit, alsmede gerichte maatregelen kunnen treffen om geconstateerde tekortkomingen op te heffen. De inspectie heeft over een periode van vijf jaar (2012-2016) jaarlijks op alle scholen aspecten van de kwaliteit van het onderwijs beoordeeld en nauwgezet de verbeteractiviteiten gevolgd. Voor scholen die in deze periode niet de basiskwaliteit bereikt hebben zal het toezicht met dezelfde intensiteit worden voortgezet.

Toezichthistorie

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- een controle op de examens van de betreffende opleiding door de inspectie;
- bestudering van de examendossiers van de gediplomeerde studenten;
- gesprekken met de vaststellers en beoordelaars van de examens;
- gesprekken met de examencommissie;
- een eindgesprek met de unitdirecteur.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op de WEB BES, het document basiskwaliteit MBO/SKJ en het Toezichtkader BVE 2012 (zie <http://www.onderwijsinspectie.nl>)

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de kwaliteit van de examinering. Hoofdstuk 3 geeft de conclusie en afspraken met de school weer.

2 Bevindingen

In dit hoofdstuk beschrijft de inspectie tot welke bevindingen en conclusies het onderzoek heeft geleid. Per kwaliteitsaspect wordt een oordeel gegeven. Deze oordelen worden vooralsnog niet weergegeven in de vorm van een score maar in een beschrijving van de aangetroffen kwaliteit per onderzochte opleiding.

2.1 Bedrijfsadministratief medewerker niveau 2

Algemeen

Exameninstrumentarium

Het exameninstrumentarium voldoet aan de basiskwaliteit. Het is afkomstig van SPL. Dit materiaal is eerder door de inspectie beoordeeld en voldoende bevonden. De minimale wijzigingen die zijn aangebracht door de instelling brengen geen verandering in dit oordeel.

Het instrumentarium voor het generieke deel voor de vakken Nederlands, rekenen en Engels zijn ingekocht bij Deviant en eveneens door de inspectie als voldoende beoordeeld.

Afname en beoordeling

De afname en beoordeling voldoet niet. De instelling heeft ervoor gekozen het examen af te nemen op de school in een gesimuleerde omgeving, waarin meerdere kandidaten tegelijkertijd hun proeve uitvoeren. Er wordt beoordeeld door twee beoordelaars van de instelling. De examinerator is de vakdocent; de tweede beoordelaar is ook werkzaam als docent in de economisch-administratieve sector. Deze docent is ook opgeleid als praktijkopleider. Verder is er bij de meeste examens een derde persoon aanwezig die niet beoordeelt, maar die nagaat of de beroepspraktijk voldoende wordt gesimuleerd. In dit geval betreft het iemand die voorheen werkzaam was in het bedrijfsleven. De beoordelaars houden zich op de volgende punten niet aan de beoordelingsvoorschriften van SPL.

- Er is geen toelichting gegeven op de oordelen voor de werkprocessen of de kerntaken, ook niet bij het oordeel goed.
- Er is niet afzonderlijk beoordeeld door de beide beoordelaars. De verschillen in oordelen konden daardoor ook niet worden besproken. Dit is vooral een omissie waar het de beoordeling van competenties betreft die geen product opleveren, zoals het klantvriendelijk behandelen van bezoekers. Aantekeningen van het examen zijn evenmin aangetroffen in het dossier.
- Er heeft een bespreking plaatsgevonden over de oordelen, maar hierbij zijn niet systematisch alle vermelde beoordelingscriteria doorgenomen.

De tweede beoordelaar heeft overigens wel een controle uitgevoerd op de door de examinerator gegeven oordelen.

Vanwege bovenstaande omissies is het voor de examencommissie moeilijk om vast te stellen of de beoordeling van het beroepsgerichte examen terecht is.

Diplomering van de opleiding

De diplomering is, net als in de voorgaande jaren, onvoldoende deugdelijk en geborgd. Wel heeft de examencommissie (EC) belangrijke voorwaarden gecreëerd voor deugdelijke diplomering.

De systematiek waarborgt echter nog geen geborgde besluitvorming over de diplomering. Doordat de beoordelaars hun oordelen over zowel de werkprocessen als de kerntaken niet toelichten kan de commissie niet nagaan of de oordelen terecht zijn gegeven. Wanneer de kandidaat in beroep gaat mist de examencommissie de onderbouwing om zich over het oordeel te kunnen verantwoorden. Verder heeft de EC niet opgemerkt dat de examendossiers geen zelfstandige beoordelingen bevatten van de tweede examinator.

Een belangrijke verbetering is dat de examendossiers volledig zijn en duidelijk is aangegeven welke onderdelen hierin opgenomen moeten zijn. De controle op de inhoud wordt door drie verschillende functionarissen uitgevoerd: Door de Teamexamencommissie (TEC), door de medewerker examenzaken van het MBO en tenslotte door de examencommissie. Ook het werk dat de kandidaat tijdens het examen heeft gemaakt is in de map aanwezig. Dat geldt zowel voor het beroepsgerichte deel als voor Nederlands, rekenen en Engels.

De examencommissie neemt haar verantwoordelijkheden niet voldoende. Ten eerste dient de EC de deskundigheid op het gebied van examinering van alle betrokkenen te garanderen. Zij is daar echter zelf nog niet tevreden over. Zo blijken de docenten regelmatig instrumenten in te leveren die wijzen op onvoldoende kennis over examinering, bijvoorbeeld een inrichtingsplan. Ook zijn de problemen bij de afname van het examen Bedrijfsadministratief medewerker een gevolg van onvoldoende deskundigheid inzake examinering. Wel stelt de EC vast dat het inzicht en het eigenaarschap van de docenten inzake examinering is toegenomen.

Ten tweede doet de EC niet voldoende actief onderzoek, bijvoorbeeld naar de afname van de proeves. Wel woont de EC al examens bij. Er gelden echter nog geen afspraken over wie bijwoont, bij welk percentages van de examens, waar dan op wordt gelet en hoe hier verslag van wordt gedaan. Ook analyses van de examenresultaten ontbreken nog.

Een laatste omissie in de verantwoordelijkheden van de EC betreft haar jaarverslag. Dat ontbreekt. Dat betekent dat de EC zich niet kan verantwoorden over de kwaliteit van haar examens en evenmin kan monitoren hoe die kwaliteit zich ontwikkelt. Het jaarverslag van de TEC van Forma zou in sommige opzichten als voorbeeld kunnen fungeren voor de opzet van een jaarverslag.

Positief is dat de EC duidelijk actiever is dan het vorig jaar. Voor alle sectoren heeft de unit een teamexamencommissie (TEC) ingesteld die in opdracht van de EC de afname van de examens organiseert. Ook is er een vaststellingscommissie ingesteld die de kwaliteit van alle examens toetst op de criteria dekking, cesuur, beoordelingswijze en transparantie. Ook wordt de TEC verantwoordelijk gehouden voor de beoordelingen en het afnemen van de herkansingen. Verder neemt de EC haar verantwoordelijkheid voor het instrumentarium in voldoende mate. Er is indien mogelijk sprake van inkoop en de vaststellingscommissie weet goed volgens welke procedures zij moet werken.

3 Conclusie en vervolgafspraken

Kwaliteit van de examinering

De kwaliteit van de examinering en diplomering is onvoldoende. De inspectie gaat er vanuit dat de SGB de tekortkomingen binnen een jaar herstelt.

Afspraken

In 2018 doet de inspectie opnieuw onderzoek naar de kwaliteit van de examinering en diplomering van deze opleiding.